

τὴν ποσότητα τοῦ ἀνθρακος ἥτις καθ' ἐκάστην ἀναβαίνει εἰς τὸν ἀέρα ὑπὸ σχῆμα ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Πόσον δὲν ἐκπέμπει ἕκαστος ἡμῶν διὰ τῆς ἀναπνοῆς του! Ποῖαι θαυμάσιαι ἀλλοιώσεις δὲν προέρχονται διὰ τῆς καύσεως ἢ τῆς ἀναπνοῆς! Εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας εἰς ἄνθρωπον μεταβάλλει ἐπτά οὐγγίαις ἀνθρακος εἰς ἀνθρακὶδὸν δξϋ. Ἡ ἀναπνοὴ ἐνὸς ἵππου, μιᾶς ἀγελάδος θαλασσοπόρου ἐνδομήκοντα ἐννέα οὐγγίαις ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ ἵππος ἢ ἡ ἀγελάς, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν καίουσιν ἐδομήκοντα ἐννέα οὐγγίαις ἀνθρακος ἐντὸς τῶν ὀργάνων τῆς ἀναπνοῆς τῶν διὰ τὴν διατηρήσασιν κατὰ τὸ διάστημα ἐκείνου τοῦ χρόνου τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν θερμότητα. Ὅλα τὰ ζῶα ὅσα ἔχουσι τὸ αἷμα θερμὸν, διατηροῦσιν οὕτω τὴν ἰδίαν αὐτῶν θερμότητα, ἀλλοιοῦντα τὸν ἀνθρακα ὅστις ἐντὸς αὐτῶν δὲν εὐρίσκεται εἰς κατὰστασιν ἐλευθέραν, ἀλλ' ἐν συνθέσει. Ἡμποροῦμεν λοιπὸν νὰ φαντασθῶμεν ὅποῖαι ἐκ τούτου προέρχονται μεταβολαὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἀτμοσφαῖραν. Μόνη ἡ ἀναπνοὴ τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου δίδει 5,000,000 λίτρα ἢ 548 τόνους ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν. Ποῦ ὑπάγει ὅλον τοῦτο τὸ δξϋ; Σκορπίζεται εἰς τὸν ἀέρα. Ἄν ὁ ἀνθραξ ὁμοιάζε τὸν μόλυδον τὸν ὁποῖον σὰς εἰδείξα, ἢ τὸν σίδηρον, καὶ καίων παρήγεν οὐσίαν στερεάν, τί θὰ συνέβαινε; Ἡ καὶ οὐ θὰ ἐμποδίζετο. Ὅταν ὁ ἀνθραξ καίῃ, μεταβάλλεται εἰς ἀέριον καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἥτις εἶναι ἡ μεγάλη ὁδὸς, ὁ μέγας μεσίτης ὁ μεταφέρων αὐτὸν ἀλλαχοῦ. Ἀλλὰ ποῦ ὑπάγει; Ἐκπληττόμεθα ἀνακαλύπτοντες ὅτι ἡ μεταβολὴ ἥτις γίνεται εἰς τὸν ἀέρα ἐκ τῆς ἀναπνοῆς, καὶ φαίνεται τόσον ἐπιβλαβὴς εἰς τὸν ἄνθρωπον (διότι δὲν ἡμποροῦμεν ν' ἀναπνεύσωμεν τὸν ἴδιον ἀέρα δις), αὐτὴ εἶναι ἡ ζωογονοῦσα καὶ υποστηρίζουσα τὰ φυτὰ καὶ τὰ χόρτα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ὅμοια ἀλλοιώσις γίνεται καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν, ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ὅπου οἱ ἰχθῦς καὶ ἄλλα ἐνυδρὰ ζῶα ἀναπνεύουσιν ἐντελῶς καθὼς καὶ ἡμεῖς, ἂν καὶ δὲν εἶναι κυρίως εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀέρος.

Οἱ ἰχθῦς οὗτοι (ὁ καθηγητὴς δεικνύει *φιάλην εἰς ἣν πλέουσιν ἰχθῦς ἐρυθροὶ*) ἀναπνεύουσιν δξυγόνον δανειζόμενον ἀπὸ τοῦ ἀέρος καὶ ἀναλυόμενον ὑπὸ τοῦ νεροῦ. Ἀποπέμπουσι δὲ καὶ αὐτοὶ ἀνθρακικὸν δξϋ, καὶ συντελοῦσιν εἰς τὸ μέγα ἔργον δι' οὗ τὸ ζωικὸν καὶ τὸ φυτικὸν βασιλεῖον ἀλληλοδοιοῦνται. Ὅλα τὰ φυτὰ ὅσα φαίνονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ὡς τοῦτο τὸ ὅποιον σὰς ἔφερα πρὸς παράδειγμα, ἀπορροφῶσιν ἀνθρακα. Τὰ φύλλα ταῦτα λαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας τὸν ἀνθρακα ὃν ἡμεῖς διεχύσαμεν εἰς αὐτὴν ὑπὸ σχῆμα ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Τῆς τροφῆς ταύτης ἔχουσιν ἀνάγκην διὰ

νὰ ζῶσι καὶ θάλλωσι. Δότε τοὺς ν' ἀναπνεύσωσι καθαρὸν ἀέρα, ὡς αὐτὸν τὸν ὅποιον ἡμεῖς ἀναπνεύομεν, καὶ θὰ μαρανθῶσιν· ἐν ᾧ ἂν τοῖς δώσητε ἀνθρακα καὶ ἄλλας τινὰς οὐσίας, θὰ ζήσωσι καὶ θὰ ἐπιτύχωσι. Καὶ τὸ τεμάρχιον τοῦτο τοῦ ξύλου λαμβάνει τὸν ἀνθρακα αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας, κατὰ μίμησιν τῶν δένδρων καὶ τῶν φυτῶν. Ὁ ἀὴρ λοιπὸν, ὡς βλέπομεν, λαμβάνει καὶ παρὰσφύρει ὅ,τι εἶναι ἐπιβλαβὲς εἰς ἡμᾶς, ὠφέλιμον δὲ εἰς τὰ φύλλα. Ὅ,τι θὰ καθίστα ἡμᾶς ἀσθενεῖς, διατηρεῖ τὴν υγιάν ἐκείνων. Δὲν ἐξαπτόμεθα λοιπὸν ἐκ μόνων τῶν ὁμοίων ἡμῶν, ἀλλ' ἐξ ὅλων τῶν ὄντων τῶν περὶ ἡμῶν, διότι ὅλη ἡ φύσις συνέχεται διὰ νόμων καθ' οὓς ἐν μέρος χρησιμεύει εἰς ἄλλο.

Καὶ εἰς ἄλλο τὴν θέλω νὰ ἐκλύσω τὴν προσοχήν σας πρὶν ἢ τελειώσωμεν τὰς συνδιαλέξεις ταύτας, εἰς τι ἀφορᾷ τὸ σύνολον τῶν ἐργασιῶν ὅσας σὰς ὑπέβαλα, καὶ συνεχόμενον περιεργότατα μετὰ τῆς ἱστορίας τῶν δι' ἡμᾶς ἀξιολόγων ἐκείνων οὐσιῶν, τοῦ δξυγόνου, τοῦ ὕδρογόνου, τοῦ ἀνθρακος εἰς τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν.

Εἶδατε πρὸ ὀλίγου τὴν μολυβδοκόνην ἐκείνην, ἥτις ἤρχισε νὰ καίῃ ἅμα τὴν ἔφερα εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἀέρος, καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη πέσῃ ἐκτὸς τοῦ περιέχοντος αὐτὴν υαλίνου σωλήνος. Ἄμα ὁ ἀὴρ ἔφθασε μέχρι τοῦ μολύβδου, ὁ μολύβδος ἄναψε. Τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς χημικῆς συγγενείας, ἥτις παρουσιάσθη καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἡμῶν πειράματα. Ὅταν ἀναπνεύομεν, τὸ αὐτὸ συμβαίνει ἐντὸς ἡμῶν. Εἰς τὴν καὶ οὖν τοῦ φωσφορούχου μολύβδου εἶδετε ὠραῖον παράδειγμα τῆς συγγενείας ταύτης. Ἄν τὰ προϊόντα τῆς καύσεως ἀποσπῶντο ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ μολύβδου, ὁ μολύβδος θὰ κατεκαίετο ὅλος. Ἀλλ' ἐνθυμείσθε ὅτι παρατηρήσαμεν τὴν διαφορὰν ταύτην μετὰ τοῦ ἀνθρακος καὶ τοῦ μολύβδου, ὅτι ἐν ᾧ ὁ μολύβδος δύναται ν' ἀνάπτῃ ἀμέσως, ἅμα ὁ ἀὴρ τὸν ἐγγίσῃ, ὁ ἀνθραξ θὰ περιμείνῃ ἡμέρας ὁλοκλήρους, ἐβδομάδας, μῆνας καὶ ἔτη. Εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ Ἡρακλείου εὐρέθησαν χειρόγραφα γεγραμμένα διὰ μελάνης ἀνθρακικῆς, καὶ ὅμως οἱ χαρακτῆρες αὐτῶν οὐδὲν ὁλόντως ὥχρίασαν, ἂν καὶ πολλάκις ἐξετέθησαν εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς τί συνίσταται ἡ ὥς πρὸς τοῦτο διαφορὰ μετὰ τοῦ μολύβδου καὶ τοῦ ἀνθρακος; Δὲν εἶναι θαυμάσιον νὰ βλέπωμεν μετὰ πόσης ὑπομονῆς περιμένει ἡ οὐσία ἡ προωρισμένη ὡς καύσιμος ὕλη, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ νὰ ἐνεργῇ; Ὁ ἀνθραξ δὲν ἀρχίζει ἀμέσως νὰ καίῃ εἰς τὸν ἀέρα ὡς ὁ μολύβδος οὗτος καὶ ὡς πολλοὶ ἄλλοι οὐσίαι τὰς ὁποίας ἡμποροῦσα νὰ σὰς δείξω, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ τὰς σωρεύσω ὅλας ἐδῶ εἰς τὴν τράπεζάν μου. Ὁ ἀνθραξ δὲν μιμεῖται αὐτάς, ἀλλὰ περιμένει· καὶ τοῦτο, τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἶναι πολὺ περίεργον. Τὰ ἱαπώ-

μὴ καταβληθῇ τὸ σῶμά των ὑπὸ τοῦ ψύχους. Πλὴν τούτου ὁ Μαρσέλ πάλιν, ὅστις δι' ἐπιμόνου μελέτης εἶχε λάβει πλήρη γνῶσιν τῶν κατὰ τὰς πολικὰς χώρας, διέγραψε τὴν διαίταν, ἣν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἀπῆτει. Τοιούτῳ τρόπῳ ἡ τροφή, ἡ ἐργασία, τὰ πάντα ἐνὶ λόγῳ ἐνὸς ἐκάστου ἦσαν διαγεγραμμένα. "Ἰνα δὲ διασκεδάσωσι τὰς μακρὰς καὶ ἐπιπόνους ὥρας τῆς ἀγρυπνίας των — διότι ἦτο σχεδὸν νυξ αἰωνία ἐκεῖ — κατώρθωσεν ὁ Δαμπελὲν νὰ παρασκευάσῃ καὶ διάφορα παιγνίδια, ζατρίκιον καὶ δάμην καὶ παιγνιόχαρτα ἀκόμη. Ἐννοεῖται ὅτι πάντα ταῦτα ἦσαν πενιχρώτατα.

"Ἐνεκα τῶν ἐξαιρετικῶν ὅλως περιστάσεων, εἰς αἷς εὐρέθη ἡ *Ρόζα Μαρία*, καὶ ἔνεκα τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων γνώσεων τοῦ Μαρσέλ, αὐτὸς μᾶλλον ἢ ὁ Βλονδῶ ἦτο ὁ ἀληθὴς τοῦ πλοίου κυβερνήτης, ἔχαιρε δὲ ἐπὶ τούτῳ ὁ γέρον Ἀλξ καὶ ὑπερφηανεύετο διὰ τὸν μέλλοντα γαμβρόν του.

Τὸ ψῆχος ἐξηκολούθει δριμύ νὰ ἐπιτείνεται. Εἶχε παγώσει ὁ οἶνος, ὁ ζυθος καὶ ἐπὶ τέλους ἐπάγωνεν ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ κοιτωνίσκου ὁ ἀτμός, ὃν ἀνέδιδεν ἡ θερμάστρα. Ἡμέραν τινὰ ὁ Δαμπελὲν διώρθωσεν τὸν τοίχον τοῦ πλοίου καὶ καθὼς συνειθίζουσιν οἱ ξυλουργοὶ ἔθηκεν εἰς τὸ στόμα του ἓν καρφίον, μὴ ἡξέωρον ποῦ νὰ τὸ ἀποθέσῃ. Ἀλλὰ τῇ ἐπενεργείᾳ τοῦ δριμυτάτου ἐκείνου ψύχους ἐκόλλησε τὸ καρφίον εἰς τὰ χεῖλη του καὶ ὅταν ἠθέλησε νὰ τὸ ἀποσπάσῃ συναπέσπασε μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιδερμίδα.

Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασις τῶν ἐπιβατῶν τῆς *Ρόζας Μαρίας*, οἵτινες προσεπάθουν ὅπως δύναντο νὰ διάγῳσιν ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον ἢ μᾶλλον ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον οἰκτρῶς τὸν καιρὸν των, εἴτε ἀσχολούμενοι εἰς διαφόρους τὸν πλοίου ἐργασίας, εἴτε καὶ παίζοντες διάφορα παιγνίδια.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ ἥλιος ἀνέτελλε πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν μέρος καὶ διεγράφετο ὡς ἐστρογγυλωμένη γραμμὴ ὠχρὸς καὶ ψυχρὸς ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος καὶ μετ' ὀλίγον ἐχάνετο εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου δὲν ἐφαίνετο παντελῶς πλέον. Ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι δὲν ἔμελλον νὰ τὸν ἴδωσιν.

"Ἄλλ' ὅμως ἕως εἰς τὰ ἔσχατα πέρατα τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ὁ ἀνθρωπος πρέπει νὰ βλέπῃ φῶς ἐξ οὐρανοῦ, φῶς εἰσδύον εἰς τοῦ χάους τὰ βάθη, διότι τὸ φῶς εἶνε τοῦ Θεοῦ τὸ ἱμάτιον!

Καθ' ὅλον τὸ θέρος ὁ ἥλιος δὲν ἄφινε τὴν σελήνην νὰ λάμπῃ. Καὶ τότε μόνον ἐκείνη ἐτόλμησε νὰ ἐκπέμψῃ πρὸς τὴν γῆν τὸ ἀργυρόχρουν καὶ μελαγχολικὸν φῶς τῆς ὅταν ἔπαυσε πλέον ἀπὸ τοῦ νὰ φαίνεται τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας. Ἀνέτελλε τότε ἐκείνη ἐπὶ τῶν χιονισμένων κορυφῶν, λευκῇ

ἐπὶ τῶν λευκῶν χιόνων. Κλίνουσα πρὸς βορρᾶν, ἔμενε ἐπὶ δέκα ὅλας ἀδικόπως ἡμέρας λάμπουσα εἰς τὸν ὀρίζοντα. Διὰ τῆς ὠχρᾶς αὐτῆς ἀντανακλάσεως ἐφαίνετο ὡς λύχνος ἀλαβάστρινος κρεμάμενος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ θόλου διὰ τῆς μακρᾶς ἀκινήσεως τῆς εἰς τὸ σκοτεινὸν καὶ ἡρεμαῖον διάστημα ἐφαίνετο, κατὰ τὴν ποιητικὴν ἐκφράσιν τοῦ σοφοῦ Ἀγγλου Φούλλομ, ὡς ἂν νὰ ἦτο ὁ θρόνος τοῦ χειμῶνος.

"Ἐπειτα, ἐλαμπύριζον τὰ ἄστρα περὶ αὐτὴν καὶ ὅτε ἀνέβαιναν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἡ Καρίνα μετὸν Μαρσέλ ἵνα θαυμάσωσι τὸ θέαμα ἐκεῖνο τῶν πολικῶν νυκτῶν, ἤρσκετο ν' ἀτενίζῃ πρὸς τὸν ἐρατεινὸν πολικὸν ἀστέρα, τὸν τόσον φίλον, τὸν τόσον πιστὸν εἰς τοὺς θαλασσοποροῦντας. Καὶ τότε πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνομένη ἀπέτεινε μετὰ γλυκυτάτου συναίσθήματος πίσεως ἅμα καὶ μελαγχολίας τὴν ἐπὶ κλησιν ταύτην τοῦ ἀγαπητοῦ τῆς ποιητοῦ Ἀττερβορμ.

"Φῶς καθαρὸν καὶ λαμπρὸν, σὲ ἡγάπα ἡ μήτηρ μου! ἐκείνη μοι εἶπεν ὅτι εἶνε ἄγγελοι τ' ἄστρα καὶ ὅτι εἰς σὲ ἐνεπιστεύθη τὸ Θεῖον τοῦ Βορρᾶ τὰ βασίλεια. Ἴσως ἐκεῖ ἐπάνω, εἰς τὴν ἰδικὴν σου σφαῖραν εἶνε ἡ μήτηρ μου, ἴσως πλανᾶται τῶρα τὸ βλέμμα τῆς ἐπὶ τῶν χιονισμένων ὁρέων καὶ καταθλάνει μέχρις ἐμοῦ."

Τὸ βόρειον σέλας πρὸ πάντων ἐξέπληττε τοὺς νεαροὺς μελλονόμους, τὸ τόσον συχνὸν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ τόσον ζωηρόν. Συχνάκις ἐν ᾧ κύκλῳ ἐδασίλευε σιγὴ βαθυτάτη ἠκούετο αἰφνης τριγμὸς παρόμοιος πρὸς ἐκεῖνον, ὃν κάμνουσι καίόμενοι εἰς τὴν ἐστίαν τῆς πεύκης οἱ κλάδοι ἢ μακρὰν ἀναπτόμενον πυροτέχνημα. Ἦτο ἡ συνήθης ἐκρηγῆς ἢ προαγγέλλουσα τοῦ βορείου σέλαος τὴν ἐμφάνισιν. Καὶ ἀμέσως ἠκτινοβόλει ὁ ὀρίζων καὶ ἐνεφανίζετο ἐκεῖνο μὲ ὅλην του τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ παράξενον κάλλος του. ... Ἐπειτα πάλιν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου! Νῦξ τὴν πρωΐαν, νυξ τὴν μεσημβρίαν, νυξ τὸ ἑσπέρας, νυξ τὴν νύκτα, πάντοτε καὶ αἰωνίως νυξ καὶ σκότος καὶ ἀνεμος καὶ ψῆχος καὶ κόλασις!

Ἐνίοτε παρετήρει ὁ Μαρσέλ ὅτι ἐσκυθρώπαζον οἱ σύντροφοί του, τότε δὲ παντὶ τρόπῳ προσεπάθει νὰ ἀποτρέψῃ ἀπὸ πάσης ὀδυνηρᾶς φαντασίας τὴν διανοίαν των.

Πρωΐαν τινὰ ἐσταμάτησεν αἰφνης τὸ ἐκρεμῆς τοῦ ὥρολογίου τοῦ πλοίου! τὸ ψῆχος εἶχε πῆξαι τὸ ἔλαιον τῶν ἐλατηρίων. Φοβερόν καὶ τοῦτο πάθημα προστεθὲν εἰς τόσα ἄλλα! Τὸ ὥρολόγιον ἦτο τὸ μόνον σημεῖον ζωῆς εἰς τὴν ἀτελεύτητον ἐκείνην μοναξίαν καὶ ὅτε ἐκεῖνο ἐσταμάτησεν ἔπαυσε πᾶσα κίνησις περὶ αὐτούς....

Καὶ ὅμως ὑπὲρ ποτε ἡσθάνετο τὴν πρὸς τὴν Καρίναν ἀγάπην ὁ Μαρσέλ καὶ συνδιελέγετο τρυφερώτατα μετ' αὐτῆς καὶ τὴν ἐδίδασκε παντοῖα πράγματα, τὰ ὅποια μετὰ πολλῆς περιε-

Ὁ Λᾶξ εἶχεν ἐντελῶς καταβληθῆ. Δὲν ἤξευρε πλέον οὔτε τί ἔλεγεν οὔτε τί ἔκαμνεν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μόνον ἄπελπις, μὲ πεπλανημένον τὸ βλέμμα ἠγείρετο αἴφνης ὡς μηχανή, ἐπλησίαζεν εἰς τὴν κόρην του, τὴν ἠσπάζετο εἰς τὸ μέτωπον καὶ τότε ἐν δάκρυ θαλερὸν κατέδρεχε τοῦ δυστυχοῦς γέροντος τὰς πατρικὰς παρειάς.

Κ'

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ ἡλίου ἤρχιζεν ἐν τούτοις ἀπὸ ἐβδομάδος εἰς ἐβδομάδα νὰ γίνηται μᾶλλον παρατεταμένη καὶ ἡδὴ ἐπακισθητῶς μετεβάλλετο ἡ ἀτμοσφαῖρα. Σπανιώτερον ἔπνεον οἱ παγετώδεις ἐκεῖνοι ἄνεμοι, σπανιώτεροι ἦσαν καὶ αἱ οὐμίχλαι. Οἱ πάγοι ἤρχιζον νὰ τήκωνται καὶ ἀνεφαίνοντο αἱ φῶκαι καὶ οἱ θαλάσσιοι ἵπποι.

— Ἀ! ἔλεγεν ἡ Καρίνα βλέπουσα τὰς κινήσεις αὐτῶν, ἔχει δίκαιον ὁ προφήτης Ἰερεμίας· «Καὶ ἡ αἰδα ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς· τρυγῶν καὶ χελιδὼν ἀγροῦ, στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων ἑαυτῶν. . . .» Καὶ ἡμεῖς οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι ἐπιχειροῦμεν ἐν ταξείδιον καὶ δὲν ἡξεύρομεν ἂν θὰ ἐπανεέλθωμεν πλέον!

— Ἐχε θάρρος, ἀγαπητὴ Καρίνα, τῇ ἔλεγεν ὁ Μαρσέλ, ὁ καλὸς καιρὸς ἐγγίζει· θὰ φύγωμεν μακρὰν ἀπὸ τῆς ἀξένου ταῦτης χώρας, θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Γαλλίαν· ἐκεῖ ἐντελῶς θ' ἀναρρώσῃς. . . .»

Καὶ ἡ Καρίνα ἐμειδία μετὰ μελαγχολίας. Ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ ἀντὶ νὰ τὴν ὠφελήσῃ ἔτρεπε μᾶλλον τὴν κατάστασιν τῆς υγείας τῆς ἐπὶ τὰ χεῖρα.

Οἱ πάγοι εἶχον ἐντελῶς διαλυθῆ. Μετὰ κραυγῶν χαρᾶς ἀφάτου ὑπεδέχθησαν πάντες τὴν ἀγγελίαν τοῦ Δαρμπελὲν ὅτι εἶχε πλέον λυθῆ ἡ πολιορκία τῆς *Ρόζας Μαρίας*· ἡ ἐξοδος ἦτο ἐλευθέρη. Αἱ κραυγαὶ ἐκείναι ἐξήγειραν ἀπὸ τοῦ ὕπνου τὴν Καρίναν, ἥτις ἀδύνατος καὶ ἐπερειδομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Μαρσέλ ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα. Καὶ ἐκεῖθεν ἡ ταλαίπωρος παρετήρει πέριξ τὴν φύσιν, ἥτις τοσάκις τὴν εἶχε γοητεύσει, τὰ παράλια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ καταλίπῃ . . . καὶ μετ' αὐτῶν ἴσως τὸν κόσμον. Ἀπηθύβουε τότε εἰς πάντα ταῦτα τὸ ὕστατον χαῖρε καὶ ἡδύνατο ἀληθῶς· μετὰ τῆς Θέκλῃς τοῦ Σχίλλερ νὰ ἐπιφωνήσῃ «Ich habe gelebt und geliebt, ἔζησα, τοῦτέστι, καὶ ἡγάπησα.»

Ἐν τοσούτῳ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ κατεγίνοντο νὰ ἄρῳσιν, εἰ δυνατόν, τὴν ἄγκυραν, ἥτις ἦτο βαθέως βεθυομένη εἰς τὴν ἄμρον.

— Ἀδύνατον, ἐκραύγασε τέλος ὁ Βλονδῶ σπογγίζων ἀπὸ τοῦ προσώπου του τὸν ἰδρωτὰ, πρέπει μᾶλλον νὰ κόψωμεν τὰς ἀλίσσους.

Τοῦτο μετὰ πολλοὺς μόχθους καὶ ἐγένετο. Μετ' ὀλίγον ἐσάλευεν ἡ *Ρόζα Μαρία*. Δὲν πα-

ρῆλθε πολλὴ ὥρα καὶ τὸ πλοῖον εὗρίσκετο εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος· τὰ ἱστία πάντα ἦσαν ἀνκαπεταμένα καὶ οὐριος ἄνεμος τὰ ἐφούσκωνεν.

Ἀλλὰ τέσσαρες ἄνδρες καὶ ἐν παιδίον ἔπρεπε νὰ χειρισθῶσιν εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν πλοῖον τριακοσίων τόννων! Καὶ ὅμως ἡ χαρὰ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν των ἦτο τόσον μεγάλη, ὥστε ὅ,τι δῆποτε θὰ κατῴρθουν.

Ἡ Καρίνα ἔλεγεν ὅτι ἦτο καλλίτερα, ἀλλ' ἡ κατάστασις τῆς διέψευδε τοὺς λόγους τῆς. Ὁ γέρον πατήρ τῆς τὴν παρετήρει συχνὰ καὶ ἐσχυρώπαζεν ὡς ἂν νὰ ἠσθάνετο τὴν τύψιν τοῦ συνειδότος· διότι αὐτὸς τὴν εἶχε φέρει εἰς τὰ παράλια ἐκεῖνα. Τὸν παρηγόρει μόνον ὅπως οὖν ἡ ἰδέα ὅτι ἂν ἐβοήθει ὁ ἄνεμος, μετὰ τινὰς ἡμέρας ἡδύναντο νὰ ἦνε εἰς τὸ Χάμπερφεστ. Δυστυχῶς ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῆ αἴφνης εἰς νοτιοδυτικόν· ἦτο ἐναντίος. Ἐπρεπε ν' ἀλλάξῃ διεύθυνσιν τὸ πλοῖον, τοῦτο δὲ ἐγένετο μετὰ πολλοῦ κόπου, διότι δέκα μόνον χεῖρες ἐβοήθουν. Καὶ ἡ κατάσταση τῆς Καρίνας ἐχειροτέρευεν. . . .

Ἡ *Ρόζα Μαρία* εἶχεν ἀρχίσει τὸν δρόμον τῆς, ἀλλὰ τὸ δυστυχές τῆς πλήρωμα ἠγωνίζετο ἀγῶνα ὑπεράνθρωπον κατὰ τῶν ἀνέμων καὶ κατὰ τῶν κυμάτων· Ὡς δὲ νὰ μὴ ἤρκοιεν τὰ τόσα καὶ τόσα δεινὰ καὶ ἄλλο νέον δυστύχημα ἐπηκολούθησεν· ἠσθάνησεν ὁ Βλονδῶ. Οἱ κόποι καὶ ἡ κακοπάθεια κατέβαλον ἐπὶ τέλους τὸν γενναῖον πλοίαρχον καὶ ὁ Μαρσέλ ἦτο πλέον ὀριστικῶς ἡ ψυχὴ τοῦ πλοίου.

Ἡμέραν τινα ὁ Μαρσέλ εἶδεν εἰκόνα πλοίου διαγεγραμμένην εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὕπερ, ὡς γνωστὸν, συμβαίνει διὰ τῆς διαθλάσεως τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτὸς ἐν τῇ θαλάσῃ. Πραγματικῶς δὲ μετ' ὀλίγας ὥρας συνήντησαν τὸ πλοῖον, ὕπερ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀλιευτικὸν πλοῖον ἀνῆκον εἰς τὸν Κ. Σπάρμαν. Ἡ συνάντησις αὕτη ἐθεωρήθη ὡς εὐνοια τῆς Θεῆας Προνοίας. Ἀμέσως προσεκλήθη παρὰ τοῦ Μαρσέλ ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ Ἰόντων καὶ τὰ δύο πλοῖα ἐπλησίασαν πρὸς ἄλληλα. Ὁ ἀγαθὸς Ἰόντων παρέσχε πᾶσαν συνδρομὴν εἰς τὴν *Ρόζαν Μαρίαν*, μεταξὺ ἄλλων δὲ καὶ πέντε γενναίους Νορβηγοὺς ναύτας καὶ καταάλληλον τροφὴν διὰ τὴν Καρίναν. Ἀλλ' ἡ δυστυχὴς εἶχε καταληφθῆ ὑπὸ ἀτονίας, ἥτις δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῇ οὐδεμίαν τροφήν· ἐτήκετο ὁσημέραι. . . .

Ἡ *Ρόζα Μαρία* διήνυε τὸν δρόμον τῆς· παρέπλεε τὸ Φίνμαρκ, τὴν Βέρεν· Ἀϊλανδ καὶ μετ' ὀλίγον ἔκαμπε ταχέως τοὺς βράχους τοῦ Βορείου Ἀκρωτηρίου. . . .

Ἐσπέραν τινα ἡ Καρίνα ἐφάνη ὅτι ἐξεγείρετο αἴφνης ἐκ τοῦ κατέχοντος αὐτὴν ληθάργου· ἠγειρε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ἠνεώθησαν ὑπὸ τὰ λευκά των βλέφαρα οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἡσυχοὶ καὶ καθαροὶ ὡς ἡ χαραυγὴ ἦσαν πλησίον τῆς ὁ Λᾶξ καὶ ὁ Μαρσέλ. Εἰς τὰς λευ-